

בש"פ 4214/21 - יחיא אבו ג'אבר נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 4214/21

לפני: כבוד השופט י' עמית

העורר: יחיא אבו ג'אבר

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
במ"ת 48895-11-20 מיום 26.5.2021 שניתנה על
ידי כב' השופטת אפרת פינק

תאריך הישיבה: י' בתמוז התשפ"א (20.6.2021)

בשם העורר: עו"ד עמית שלף; עו"ד שרון רבינוביץ'
בשם המשיבה: עו"ד יובל קדר

החלטה

מיומנו של שופט מעצרים: ושוב, כרגיל במחוזותינו, ירי פראי ללא אבחנה בשל סכסוך בין משפחות.

1. ביום 19.11.2020 הוגש נגד העורר כתב אישום המייחס לו עבירות של החזקת נשק ותחמושת - עבירה לפי סעיף 144(א) רישא וסיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); נשיאת נשק ותחמושת - עבירה לפי סעיף 144(ב) רישא וסיפא לחוק; חבלה בכוונה מחמירה (שבע עבירות) - עבירה לפי סעיף 329(א)(1)+(2) לחוק.

2. על פי כתב האישום, מעשה שהיה כך היה: העורר (נאשם 1) ואחיו (נאשם 2; וביחד - הנאשמים) מתגוררים בכפר קאסם בסמוך למשפחת אלטורי. בין משפחת העורר לבין משפחת אלטורי קיים סכסוך מתמשך (להלן: הסכסוך).

עמוד 1

עובר ליום 28.10.2020 החזיקו הנאשמים ברובה/תת-מקלע (מסוג שאינו ידוע במדויק) ותחמושת תואמת (להלן: הנשק). על רקע הסכסוך, ביום 28.10.2020 בשעות אחר הצהריים, קטין ממשפחת הנאשמים השליך אבן לעבר קטין ממשפחת אלטורי ופגע בידו של האחרון. בהמשך הערב, הקטין ממשפחת אלטורי וקטין נוסף השליכו זיקוקים לעבר ביתם של הנאשמים. בתגובה לכך, בין שתי המשפחות פרצה תגרה. לאחר שהתגרה הסתיימה, התגודדו מספר אנשים מבני משפחת אלטורי, וביניהם גם קטינים, מחוץ לבית משפחת אלטורי. בסמוך לשעה 18:36, הנאשמים נסעו לעבר בית משפחת אלטורי, כאשר נאשם 2 נוהג ברכב והעורר מחזיק בנשק, כשהוא טעון בתחמושת תואמת. בהגיעם לבית משפחת אלטורי, נאשם 2 עצר את הרכב מטרים ספורים מבני משפחת אלטורי שהתגודדו במקום. אז, תוך שאחד מבני משפחת אלטורי (להלן: לנין) צועק לעבר הנאשמים שלא לירות, העורר הוציא את הנשק מבעד לחלון הרכב, כיוון אותו לעבר בני משפחת אלטורי, וירה לעברם מספר רב של יריות. מיד לאחר מכן האיץ נאשם 2 את הרכב, והנאשמים נמלטו מהמקום. כתוצאה מיריות הנאשמים, נפגעו מספר בני משפחת אלטורי, כדלקמן: א.א., קטין יליד 2010, נפצע בכף רגל ובשוק שמאל; ב.ב., קטין יליד 2006, נפצע פצעי ירי בכף רגל שמאל ובקרוסול ימין; לנין אלטורי נפצע פצעי ירי בגפיים התחתונות; ס' אלטורי נפצע פציעות ירי בחזה שמאל תחתון ללא יציאה ושבר בצלע 8; א' אלטורי נפצע בקרוסול רגל ימין; פ' אלטורי נפגע מפצע רסיס קליע בשוק שמאל; ל' אלטורי נפגע מפצע ירי ברגל ימין, פצע כניסה ויציאה בכך רגל ימין עם שבר פתוח בקלקנאוס.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום ביקשה המשיבה (להלן: המדינה) לעצור את העורר עד לתום ההליכים נגדו. נטען, בין היתר, לעילת מעצר סטטוטורית מכוח סעיף 21(א)(1)(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) וכן עילת מסוכנות וחזקת מסוכנות מכוח סעיפים 21(א)(1)(ג)(2)+(4) שכן העורר מואשם בעבירות ביטחון ואלימות חמורה תוך שימוש בנשק חם. בדיון מיום 23.12.2020 הסכים בא כוחו של העורר לקיומן של ראיות לכאורה. בהחלטתו מאותו היום, הורה בית משפט קמא על עריכת תסקיר בעניינו של העורר.

4. בתסקיר מיום 19.1.2021 צוין, בין היתר, כי שירות מבחן התרשם שהעורר הוא אדם מניפולטיבי בעל דפוסים עברייניים ואנטי סוציאליים מושרשים, בעל דפוסי התנהגות של אלימות ואימפולסיביות; כי לא ניתן לשלול את גישתו של העורר לנשק; וכי קיים סיכון גבוה להישנות עבירות דומות בעתיד. באשר למפקחות המוצעות - אשתו של העורר ומספר בני משפחתה - שירות מבחן התרשם שאין ביכולתן להפחית מהסיכון להישנות התנהגות דומה של העורר. על כן, בשורה התחתונה, שירות מבחן המליץ שלא לשחרר את העורר לחלופת מעצר, בין אם מעצר בית ובין אם מעצר בפיקוח אלקטרוני.

5. בהחלטתו מיום 26.4.2021 הורה בית משפט קמא על הגשת תסקיר משלים בעניינו של העורר.

בתסקיר המשלים מיום 19.5.2021, צוין, בין היתר, כי העורר ממשיך להרחיק את עצמו מהסכסוך; כי העורר מסר שלאחר סיום ההליך מושא כתב האישום, בכוונתו לעבור לצפון הארץ כדי להרחיק עצמו ממקרי אלימות; כי לתחושת העורר, הממסד נוקט בעמדה שיפוטית לגביו בשל עברו הפלילי; וכי העורר מעוניין להשתלב בטיפול סביב אלימות. באשר לחלופה המוצעות - מעצר בפיקוח אלקטרוני בבית אחותו שבכפר כמאנה, בפיקוחם של בני משפחתה - שירות מבחן התרשם שאין ביכולתה של החלופה כדי לאיין את מסוכנותו של העורר. על כן, גם בתסקיר המשלים נמנע שירות מבחן מלהמליץ על שחרורו של העורר.

6. בהחלטתו מיום 26.5.2021, הורה בית משפט קמא על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים בעניינו. נקבע,

בין היתר, כי מסוכנותו של העורר אינה נובעת אך מהעבירות המיוחסות לו, אלא גם מעברו הפלילי המכביד; כי לא מתקיימים טעמים חריגים ומיוחדים המצדיקים שחרורו של העורר לחלופת מעצר בהתחשב במסוכנות הגבוהה שנשקפת ממנו; וכי משני התסקירים שנערכו בעניינו של העורר עולה כי שירות מבחן התרשם כי נשקפת מהעורר רמת מסוכנות גבוהה. משכך, נקבע כי אין בחלופת מעצר כדי לאיין את מסוכנותו של העורר.

7. בערר שלפניי, נטען, בין היתר, כי העורר שוהה במעצר מיום 11.11.2020; כי שגה בית משפט קמא עת סמך ידו על תסקיריו של שירות מבחן מבלי לבחון את המפקחים המוצעים באופן בלתי אמצעי; כי שירות מבחן מחזיק בדעה קדומה על העורר בשל עברו הפלילי, ובשל כך שהוא מכחיש את המיוחס לו; כי חלופת המעצר שהוצעה – מעצר בפיקוח אלקטרוני במרחק רב מזירת האירוע, בפיקוחם של בני משפחתו – היא ראויה; וכי ישנן דוגמאות רבות בפסיקה בהן נאשמים, עם עבר פלילי, שוחררו למעצר בפיקוח אלקטרוני, על אף שיוחסו להם מעשים דומים ואף חמורים יותר מאלו המיוחסים לעורר. משכך, נטען כי ניתן לאיין את מסוכנותו של העורר באמצעות מעצר בפיקוח אלקטרוני, בפיקוחם של המפקחים המוצעים, במיקום גאוגרפי מורחק מזירת האירוע.

8. הערר דכאן הוא מסוג העררים שבית המשפט דוחה על אתר, בהחלטה קצרה. הסיבה שבגינה מצאתי לנכון לתאר באריכות-מה את השתלשלות הדברים, נובעת מכך שהמקרה שלפנינו הוא כה מובהק, שאיני סבור כי היה מקום לשלוח את העורר, מלכתחילה, לתסקיר שירות מבחן ובוודאי שלא היה מקום לבקש תסקיר משלים.

המעשה נשוא כתב האישום הוא חמור ביותר בנסיבותיו – ירי חסר אבחנה לעבר קבוצת אנשים ופגיעה של שבעה מהם. ודוק: ידוע כי חומרת המעשה כשלעצמה אינה יכולה לשמש כהצדקה להותרתו של נאשם במעצר עד תום ההליכים, אך רמת המסוכנות יכולה להילמד מאופי המעשים המיוחסים לנאשם ומחומרתם. במקרה דנן, המעשה מעיד על האימפולסיביות של העושה ועל מסוכנותו ואני מתקשה לראות כיצד ניתן היה בנסיבות האירוע להסתפק בחלופת מעצר. הדברים מקבלים משנה תוקף בהינתן עברו הפלילי של העורר שכבר חטא בעבר באותן עבירות. לפני כ-9 שנים נידון העורר ל-5 שנות מאסר לאחר שירה לעבר בני משפחה אחרת מאזור מגוריו, בעקבות רצח אחיו במסגרת סכסוך משפחות. לכך יש להוסיף כי כ-10 חודשים לפני האירוע נשוא כתב האישום הוא נידון למאסר לתקופה של 4 חודשים בדרך של עבודות שירות; כי לחובתו של העורר 4 הרשעות קודמות בין השנים 2006-2014 בגין עבירות רכוש ואלימות (שבגין אחת מהן נדון כאמור למאסר בפועל לתקופה של 5 שנים); וכי מעיון ברישומי התעבורתי, עולה כי לחובתו 6 הרשעות, ובשנת 2019 נדון ל-4 חודשי מאסר בפועל.

9. המקרה שלפנינו הוא אפוא מקרה מובהק, בהיבט זה שבית המשפט יכול היה להגיע להחלטה מושכלת על פי המידע שהונח לפניו, ללא צורך בתסקיר שירות מבחן:

"החלטה למעצר עד תום ההליכים ללא שהוגש לבית המשפט תסקיר מעצר מטעם שירות המבחן תתקבל בעיקר באותם מקרים בהם רמת המסוכנות גבוהה, ולא ניתן לתת אמון בנאשם. הדברים כמובן כרוכים זה בזה, ויש במסוכנות גבוהה כדי להשפיע על מידת האמון שייתן בית המשפט בנאשם" (החלטת השופט צ' זילברטל בבש"פ 1660/15 מחמד מסעד נ' מדינת ישראל(16.3.2015)).

שירות המבחן עמוס לעייפה ואין טעם להעמיס עליו עריכת תסקירי מעצר מקום שבו עולה בבירור כי חלופת

מעצר לא תסכון: "כאשר מסוכנותו של הנאשם כה רבה עד שלא ניתן לאיין אותה בשום צורה, לא נדרש בית המשפט לבקש תסקיר מעצר" (החלטת השופט ס' ג'ובראן בבש"פ 4268/13 שרונה פרינץ נ' מדינת ישראל (20.6.2013)). איני רואה להאריך בדברים בנושא זה, באשר כבר נזדמן לי בעבר להזכיר נשכחות ולהבהיר כי תסקיר המעצר נועד להיות אך כלי מסייע בידי בית המשפט ואינו בבחינת תסקיר-חובה, וכי ניתן להצביע על שלושה אבות-טיפוס של בקשות למעצר עד תום הליכים:

"(-) מקרים בהם ברי כי חלופת מעצר לא תסכון - אין טעם להזמין תסקיר שירות מבחן.

(-) מקרים בהם על-פניהם ניתן להסתפק בחלופת מעצר שניתן לעמוד על טיבה בבית המשפט - אין טעם להזמין תסקיר שירות מבחן. אבהיר. לעיתים המעשה והעושה הם כאלה שבית המשפט מתרשם כי ניתן להסתפק בחלופת מעצר. פעמים רבות בית המשפט עצמו יכול לבחון את טיב החלופה ולעמוד על קנקנם של המפקחים והערבים. אלא שבהאידינא, ההסתמכות "האוטומטית" על שירות המבחן גורמת לכך שבית המשפט משהה את החלטתו עד לקבלת תסקיר מעצר, ובכך נמצאנו מאריכים מעצרו של הנאשם שלא לצורך.

(-) מקרים בהם לא ברור אם חלופת מעצר תסכון או שבית המשפט מתקשה לעמוד על קנקנה של החלופה הקונקרטית - יש להזמין תסקיר שירות מבחן. המדובר במקרים הנופלים לשני השלבים, על פי תורת הדו-שלביות עליה עמדנו לעיל. יש שבית המשפט מתקשה להחליט אם נוכח נסיבות המעשה והעושה ניתן בכלל להסתפק בחלופת מעצר, או שבית המשפט סבור כי ניתן להסתפק בחלופת מעצר אך מתקשה להעריך את החלופה הקונקרטית המוצעת. מקרי ביניים אלה, הם המקרים בהם, לטעמי, ראוי להפעיל את שירות המבחן" (בש"פ 27/15 יונס נ' מדינת ישראל, בפסקה 9 לפסק דיני (15.1.2015)).

כאמור, המקרה דנן הוא מקרה שנופל לקטגוריה הראשונה, מקרה מובהק שגם ללא התסקירים השליליים של שירות המבחן, ברור כי חלופת מעצר לא תסכון.

10. אשר על כן, הערר נדחה.

ניתנה היום, י"א בתמוז התשפ"א (21.6.2021).

ש ו פ ט